

Procházka za sochou - 8. část cyklu

Milí chodci ulicemi Moravské Ostravy, dnes se ulicím vyhneme. Jak jsem minule slíbila, vrátíme se opět k Nové radnici - už potřetí a v našich sochařských procházkách naposled. Prokešovo náměstí bude výchozím bodem, pokračovat budeme Komenského sady až na místo, kde se protne naše trasa s hlavním přístupem do parku. Asi už tušíte... ale pěkně po pořádku, začneme ne pohledem na radniční průčelí, ale můžeme se prvního díla přímo dotknout.

TRASA VIII. 1. Prokešovo nám. : před Novou radnicí → 2. Komenského sady: u pomníku J. A. Komenského → 3. Komenského sady: u Památníku hrdinů → 4. zaniklá paměť

1. Ikaros od pražského sochaře Františka Štorka (1933-1999) je dílem z roku 1999 a autor se jeho nového života v Ostravě už nedočkal. Socha vyvolala vášnivé debaty mezi odbornou i laickou veřejností. Možná ještě pamatujete. Ikaros bylo vždy velké, nejen sochařské téma. Vzpomeňme na jeho bájný podklad: Ikaros byl synek sochaře, architekta a vynálezce Daidala, s nímž se pokoušel uniknout z Kréty, kde jeho otec vybudoval Minoův labyrint. Měli prchat na důmyslně sestrojených křídlech vzduchem. Otci se povedlo, Ikarovi ne - doplatil na svou touhu (nebo ctižádost?) dolétnout výš ke Slunci a vosk na jeho křídlech povolil.

Následoval pád do moře, jemuž otec a konstruktér létacího aparátu nemohl zabránit. Takto se stal Ikaros symbolem touhy a odvahy dosáhnout něčeho mimořádného. Nebylo by asi zapotřebí tuto starověkou historii připomínat, kdyby se Ikarova socha nedostala právě před radnici. V důsledku mohla být postava hrdiny chápána právě jako odznak odvahy, nebo naopak jako test za nekontrolované chtění či zpupnost vůči zákonům přírody. A ve vztahu k radnici? Opět lze vyložit oběma způsoby... Těžko říct, jak dalece se právě publikum po osazení bronzové figury vnořilo do hlubších významů sochy, spíše je iritovala forma.

František Štork, Ikaros

„Barokně“ hybná forma, rozložená v základní modelaci do fragmentů, které jsou spojeny oním pohybem. Ve tvarech těla se uplatňuje světlo, výraz je vystupňován nejen gestem, ale i „pohledem“ zářivých očí.

Pokračování procházky na str. 5

Dům u šraněk - místo k setkávání

Patříte k patriotům Vítkovic, nebo jen rádi poznáváte, jak se naše město proměňuje? Pak právě pro vás je určena moje pozvánka do **Domu u šraněk**, který za své jméno vděčí faktu, že kdysi byly právě před ním umístěny závory chránící chodce a vozidla před nákladními či osobními vlaky, které o pár vteřin dříve opustily nedaleké závodní vítkovické nádraží.

Dům u šraněk na Jeremenkově ulici má orientační číslo 13 a je v majetku městského obvodu Ostrava-Vítkovice.

S pěknou, béžově žlutou fasádou a obnoveným interiérem patří k chloubám Vítkovic. Od letošního 23. června je navíc novým společenským a kulturním stánkem, místem k setkávání a poznávání minulosti tohoto specifického ostravského obvodu.

O tom, aby v něm nyní i v budoucnu bylo co nejvíce zajímavých aktivit, se starají dva výtvarníci, vlastně dramaturgové programu: **Lenka Kocierzová** a **Karol Hercík**. Oběma se Vítkovice vryly do srdcí už v dětství, které prožívali právě tam, proto není divu, že ve zralém věku pomáhají s nadšením a velkým nasazením vlastního volného času Vítkovice "zkrášlit". Každý po svém, se zajímavými nápady.

"Název společenského střediska vymyslel akad. malíř Karol Hercík", vzpomínala Lenka Kocierzová, když jsem si nedávno byla Dům u šraněk prohlédnout a zeptat se, jak se činnost v něm rozvíjí. Opravdu se měla čím

pochlubit. "Od září je již funkční galerie. První výstavu ve zdejších prostorách zahájil Karol Hercík a představil práce Petry Pláteníkové, studentky oboru animace na Ostravské univerzitě," upřesnila výtvarnice a pak se pochlubila dalším projektem, který už stojí na stabilním základě. Je to budování mini muzea, v němž se již nyní vystavují nejruznější předměty, které dokumentují život obyvatel Vítkovic asi od počátku 19. století.

Pokračování na str. 16

Každý máme to své...

Zcela nedávno jsem si v ordinaci povídal s jednou svou pacientkou ve středním věku, tedy z mého pohledu asi pětáctičátnicí. Velmi jsem ji chválil, jak je v opravdu dobré kondici, a to má přitom sedavé zaměstnání. Paní mi pak povykla, jak dbá na

kondičku, že hodně chodí pěšky, pokud může cestovat veřejnou dopravou, tak nechá auto v garáži, chodí pravidelně cvičit a plavat - nepřetěžuje se, ale dostatečně rozhybá svaly i klouby a rozproudí krev a je to prostě znát. A dodala: „Pane doktore, já si ani v tramvaji nesedám. Jezdím v době, kdy do školy cestuje mládež, a ta je v tramvaji usazená dříve než já,“ usmívá se a popisuje:

„Nedávno jsem nastoupila výjimečně do autobusu a najednou jsem si nebyla jistá, jestli jsem v tom správném dopravním prostředku a jestli jsem se nevnutila k nějakému školnímu výletu? Všechna sedadla byla obsazena mládeží a jen v uličce se kolébali různě zavěšení lidé pokročilejšího věku. Mladí vsedě buď pospávali, cosi důležitého vyhlíželi usilovně z okna, nebo se ještě rychle snažili vyčíst moudrost ze svých sešitů. Na další zastávce nastoupila stará paní a vypadala, že sotva stojí na nohou. Napadlo mě, že to není možné, copak nikdo tu paní nepustí sednout? A jako už poněkoli káté jsem se v mysli vrátila do svých školních let, kdy nám naše češtinářka na rozboru Nerudovy Dědovy mísy přiblížila svatou to pravdu - že čas měří všem spravedlivě a kdo dnes mlád, ten za několik desetiletí vetřelý to stařec - ...až se tobě třásti bude ruka, koryto ti synek udělá!“

Vrátila jsem se do reálu a koledujíc si o malér povídám: Děcka, mohly byste někdo tuhle paní pustit sednout? Asi jsem nebyla dostatečně adresná - v autobuse zavládlo ticho a mé pohledy nebyly opětovány. Nikdo se ani nehnul. Stará paní se pousmála a povídá: *Jen je nechte, však oni se ještě nastojí, až budou staří.* Pak ale jedna dívenka vstala a paní pustila sednout. Potěšilo mě, že to možná s námi lidmi ještě nemusí být tak zlé... A na další zastávce, když přistoupila další starší paní, jeden chlapec jí uvolnil místo."

Když jsem pak večer rozjímal nad uplynulým dnem, napadala mě spousta věcí - například - kolik z dnešních mladých chystá svým rodičům dřevěné korytko? A kolik si jich včas uvědomí, že tudy cesta nevede? A také jsem si uvědomil, že ten v současnosti tak moc kritizovaný stav společnosti k seniorům stál i v době Jana Nerudy (1834-1891) za jeho pozornost. Dostatečnou pozornost, aby k tomuto tématu vložit text do básně sociálního zabarvení.

„...dědek každou chvíli zvadlé ruce sobě zahřívá, ...

„...Dědovi; - již se mu ruka třese, nádobí už všechno rozbito."

„Až se tobě třásti bude ruka, koryto ti synek udělá!"

V kamnech praská, dědek shrben pláče....."

Je to povídání o bezmocném stáří, které nikoho nemine. I ten synek to už cítí... Už tehdy Neruda poukazuje na život společnosti, stáří čeká na všechny bez výjimky - to jak se naše děti chovají k nám, zanechává odraz v jejich dětech. Nebo ještě blíže - jak my pohlížíme na naše seniory, tak s takovým respektem budou naše děti pohlížet na nás. Vždyť přesně tak chtěl Neruda vystihnout vztah syna k jeho otci, který si pro svoji sobeckost neuvědomuje, že osud, který dědovi chystá, čeká jednou i jeho samotného... A jen díky svému malému synovi si uvědomí, jak je to neuctivé a bez respektu.

„...dědek shrben pláče, zvadlé ruce syn mu zulíbá, ..."

V básni vše spěje k pochopení. A tak si říkám, že pomalu ale jistě přichází čas, kdy máme možnost a příležitost na podobné porozumění také dosáhnout. A možná nejen o Vánocích si můžeme uvědomit, že kolem nás žijí lidé, kteří mají za sebou kus života a je to třeba na nich i vidět. A že kromě faktické pomoci potřebují porozumění, lásku, ale i respekt k tomu, že oni už svůj díl života odevzdali a jsou někteří více, někteří méně připraveni začít hodnotit, jak si vedli.

Vánoce jsou velkou příležitostí se zase kousek k sobě lidsky přiblížit. Starý s mladým a mladý se starým jít kousek cesty spolu jako partneři, protože si máme vzájemně co nabídnout a dát. Klidné dny vánoční, hodně pohody v závěru roku a zdraví a sílu v roce následujícím přeje

MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

A ještě závěrem - možná se vám, čtenářům, bude chtít zavzpomínat na léta povinné školní docházky, připomenout a říci si nazpaměť báseň a povzbudit paměťové buňky.

JAN NERUDA: DĚDOVA MÍSA

V kamnech praská, dědek každou chvíli
zvadlé ruce sobě zahřívá,
kolo vrčí, syn si s prací pílí,
nádobu si z dřeva vyrývá.

Kolečko si divnou píseň šumí,
vnoučeti se očka kmitají -
"Hele, co náš táta všecko umí,
jak mu tříšťky z rukou létají!"

Dřevo ukradl jsi v panském lese -
komu děláš z něho koryto?
"Dědovi; - již se mu ruka třese,
nádobí už všechno rozbito."

"Nauč mne to!" - "Vida toho kluka,
nač by tvá to ruka uměla?!"
"Až se tobě třásti bude ruka,
koryto ti synek udělá!"

V kamnech praská, dědek shrben pláče,
zvadlé ruce syn mu zulíbá,
kolo mlčí, vnouče kolem skáče -
"Táto, proč se kolo nehýbá?"

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

SEN SEN
Senzační senioři

Jaro můžeme cítit i po šedesátce

Ladislav Slíva: Jaro v parku

*Starý pán, stará paní
On hůlku v levé ona v pravé
A druhé ruce spolu*

*A někde zpoza stromu
S lehoučkým pousmáním
Vykukuje láska...*

Tuto milou básničku napsal **Ladislav Slíva** - muž věčně plný elánu a nápadů.

Kdo je ten pán? Určitě jej nevidíme na obrazovkách televizí a na jevištích divadel. Ladislav Slíva, pro mnohé nenápadný starší pán v baretu, kterého lidé potkávají v ulicích Ostravy, Opavy, Havířova je od roku

1975 upsán divadlu jako dramaturg i režisér. Ale začněme si s ním povídat pěkně od začátku.

„Tak co by Tě zajímalo“, ptá se. „Ale já začnu vlastně sám. Narodil jsem se v první polovině minulého století v Bartovicích. Byli jsme taková normální rodinka. Táta, máma, sestra a já. Po dokončení střední školy jsem odešel studovat filosofii do Brna, kde jsem si vybral studium slavistiky. Mám ve svém „repertoáru“ třeba ruštinu, polštinu, češtinu, ale umím i bulharsky...“

Rozhodně zajímavé, ale také dost obtížné studium, pomyslela jsem si. Ale když jsme povídali dále, dozvěděla jsem se, že v té škole v Brně se Ladislav zachytil drápkem u divadla a to tak, že se už nevyvlékl.

„Ano, prostě jsem se do divadla doslova zamiloval. Byli jsme dobrá parta, která tam začala dělat takové studentské divadlo. Třeba Láďa Frej, Pavel Blatný, Radim Vašínska, ale i mnozí další.“

Po brněnských studiích se vrátil zpět do Ostravy, která mu přece jen nejvíce přirostla k srdci. Stal se pedagogem, ale i kritikem činoherních představení, které publikoval nejvíce v tehdejší Mladé frontě. A jak to u mladých lidí bývá, přišla i láska a ještě před státnicemi se divadlem posedlý Láďa ženil se slečnou Růženkou, která mu dodnes stojí věrně po boku. Jejich dcera Romana "učiteluje" v Havířově a vnuk Honza, který už také vyrostl, hraje v jihlavském divadle. Prostě geny se asi nezaprou.

„Pracoval jsem různě v kultuře, třeba na tehdejší KNV, po roce 1975 jsem se dostal do Státního divadla v Ostravě jako dramaturg činohry. Řediteli Zdeňku Starému tenkrát nevadilo, že jsem přišel o stranickou legitimaci. Když mne chtěl povýšit na šéfdramaturga, musel tehdy z politických důvodů říci, že je to funkce "dramaturg pověřený vedením skupiny dramaturgů" a bylo to dobré...“

Za jeho působení ve Státním divadle, které sdružovalo všechna ostravská divadla, se hrála celá řada zajímavých her, především klasika.

"Byla to opravdu velká práce, ale činoherní soubory byly výborné a dobře se s nimi pracovalo. V roce 1990 jsem se ucházel o práci ředitele Těšínského divadla. Vypsáný konkurz jsem vyhrál a tak stanul v čele tohoto zajímavého dvousouborového divadla - českého a polského. Obsazení her mi nedělalo žádné problémy, neboť i režiséři byli velmi dobří, třeba pan režisér Suszka, ale i mnoho dalších..."

Ladislav Slíva strávil v Českém Těšíně, v tomto moderním divadle sedm let, na které rád vzpomíná nejen on, ale i diváci, kteří jej stále navštěvují.

„Dělali jsme různá představení také pro děti. Náš "Ferdinand Mravenec", anebo "Sněhurka" jsou na repertoáru dodnes a zajíždí se s nimi i do širokého okolí. V Českém Těšíně jsem třeba upravil Shakespearovo "Zkrocení zlé ženy", které mělo docela velký úspěch..."

Od roku 1977 se stal Ladislav Slíva opět dramaturgem, pro změnu v divadle v Opavě. Protože rodinu měl v Havířově a automobil nevládnul, nastalo neustálé cestování vlakem nebo autobusem. Bylo to docela náročné, ale on říká, že si ve vlaku třeba pročetl hry, nebo pracoval na různých korekturách. V Opavě se tomuto zanícenému divadelníkovi také dařilo. Aby byl co nejvíce se souborem při studiu her i o premiérách, pronajal si tam nakonec i malé ubytování.

Podivila jsem se upřímně, kolik toho ten docela nenápadný člověk dokázal za života stihnout. Ale ani toto není ještě všechno, protože život jde dál. A tak i v důchodovém věku nesložil ruce do klína. Od roku 2004 začal učit na Janáčkově konzervatoři v Ostravě a také stále udržoval kontakt s Národním divadlem moravskoslezským.

„Na konzervatoři jsem vlastně vychoval pro divadlo dva ročníky hereckého potěru. Někteří se skutečně povedli. Třeba Andrea Mohylová působí dnes v Národním divadle moravskoslezském, Radúz Mácha hraje v Praze, Lucie Scheiderová v brněnském Národním divadle, Jan Malěř v Plzni. Patricie Glinská je novou tajemnicí uměleckého provozu v ostravském Divadle Petra Bezruče a tak bych mohl jmenovat ještě dál..."

Mezi mladým hereckým potěrem se Ladislavovi Slívovi líbilo a zůstal na Konzervatoři do roku 2009. Přestal dokonce kouřit a také těch nezbytných káviček už je mnohem méně. V současné době pracuje především v archivu Národního divadla moravskoslezského, kde se pečlivě stará, aby se nic nepoztrácelo, nic nezničilo, vše řádně zdokumentovalo, popsalo - jak fotografie, tak programy - třeba ty věci z dávnějších dob, od roku 1919 do 1923. Protože mnohé herce si pamatuje ještě ze svého profesního působení, může na fotografiích doplnit i jejich jména nebo různé další potřebné údaje. Je rovněž nápomocen dalšímu ostravskému divadlu Aréna, třeba některými překlady. Vítána je jeho pomoc při pořádání výstav bardů Národního divadla moravskoslezského, třeba té výstavy, která se konala k nedožitým 85. narozeninám scénografa Vladimíra Šrámkova. Do svých aktivit zařadil i ostravské Divadlo loutek, pro něž vytváří studii jeho práce za posledních deset let.

„Málem jsem zapomněl, že jsem nyní také v činoherní porotě Herecké asociace pro udělování cen Thálie. Je to dost odpovědná činnost, ale také zajíždění do různých divadel a návštěvy představení, abych mohl zasvěceně navrhnout, nebo podpořit některé adepty na ceny..."

Tak toto všechno se dá stihnout i ve věku, kdy mnozí bolestínskysky říkají, "co já mám dělat, když jsem starý?" Samozřejmě je k tomu zapotřebí zdraví, zdraví a zase zdraví, potom chuť něco tvořit a mít věčně mladistvý elán.

Ale práce už bylo dost, pojďme se soustředit na předvánoční dobu. U Slívů budou opět tradiční rodinné vánoce s kaprem, vánočkou, salátem i cukrovím. A protože znám paní Růženu, která je pečlivá a starostlivá, bude u Slívů krásná vánoční pohoda. Ale jak také znám Ladislava, na přelomu roku bude plný nápadů a chuti do nových prací v roce 2013. Tak mu přeje, ať má klidné vánoční dny a pak zase hodně zdraví a sil do všeho, co v novém roce přijde.

Hana Kuchařová

Karel Vůjtek: **I havrani cukrují**

Jen zřídka sedám k počítači, abych se písemně vyjádřila ke knížce některého ze současných autorů a doporučila ji ke čtení. Za poslední dva roky jsem v podstatě zatoužila napsat jenom o próze Václava Chytila Chodci v soumraku (2011), která jímavým pohledem dvanáctiletého chlapce přibližuje život lidí na Ostravsku, pro něž každodenní těžká práce byla láskou, nemocí i hrobem. (Okolnosti tomu chtěly, že jsem uvedenou knihu nekomentovala, a nosím to v sobě jako dluh autorovi.)

Druhou knihou, o níž jsem zatoužila napsat a takto ji doporučit čtenářům, je titul **I havrani cukrují** (2012) básníka **Karla Vůjtky** (1946), žijícího v Ostravě. Jedná se o knížku sestavenou z novinových sloupků, kurzívek a fejetonů, jež byly publikovány v denním tisku a časopisech na konci 90. let 20. st. a na počátku století následujícího. Karel Vůjtek váhal s jejím vydáním, vědom si toho, že sloupky, kurzívy a fejetony mohou mít jepičí život, neboť reagují na různé situace, nešvary, velké události určité doby, jejichž význam budoucnost oslabí. Patrně tomu tak většinou je, ale věřím, že texty „Havranů“ jsou onou výjimkou. Byly napsány zkušeným publicistou a hlavně básníkem, jakých se v každé zemi v určitém čase rodí jen tolik, že bys je na prstech spočítal, i když se na pultech a v regálech knihkupectví válí spousta "spisovatelského" braku.

Texty Karla Vůjtky obsahují vše, co lze od zmíněných žánrů očekávat: většinou stojí na vtípném námětu, konkrétní podnět zevšeobecnují a jsou aktuální (ve Vůjtkově případě většinou nadčasové, vždyť věčně se např. budou senioři ohlížet za mladými děvčaty, i když si stěžují zaváží tkaničky u bot, rodiče budou stále chtít být vzorem pro dospívající děti, lidé budou vnímat proměnlivost ročních období a s nimi jejich charakteristické vlastnosti, chlapi budou v hospodách zaujati sportem, člověk si bude připomínat, co mu dali do vínku pocitu a zkušeností předkové či děti, lásky i nelásky, ...).

Kromě zmíněného je tu i další, co činí poslední Vůjtkovu knížku přitažlivou a zvláštní. Básnický subjekt textů je často až posedlý přírodou, která se z prostředí velkoměsta našťestí dosud nevytratila, dovede ji vyzdvihnout a zvířectvo i rostliny konkrétně pojmenovat. Básník nám ji neotřepe slovně staví před oči, aby do budoucna ovlivnil naše vnímání. Jsou-li základními živly voda, vzduch, oheň a země, pak on nalézá pátý - ptactvo, které je všude, ať už se člověk probouzí nebo chystá k večernímu odpočinku.

Vnímavý čtenář má šanci objevit v textech také básnickou rozkoš z hraní si se slovy a jejich spojeními, s připomínáním těch, která mnozí už zapomněli, nebo je dosud neobjevili. Takže se lze radovat, že v češtině existuje či básník může vymyslet: zahrnout kramle, na sto honů (aniž víme, o jakou vzdálenost se jedná), kradení, vemeník (rozliš od vemená), jojování...

Karel Vůjtek: básník, publicista, žijící v Ostravě, autor knihy "I havrani cukrují".

Autor knihy svoje sloupky, kurzívy a fejetony seřadil v časovém sledu daném ročními obdobími. V každém ze čtyř jen obsahem naznačených oddílů lze vystopovat jeho potřebu vnímat a poznat jiného člověka, porozumět mu, třeba je určitý jedinec zrovna dokonce pod ostrým jeho kritiky. A případné výtky proto vyznívají neurážlivě, jsou laskavé z nadhledu moudrosti a základní filozofie autora, kterou vyjádřil velmi působivě i v textu nazvaném Štědrej večer nastal: „A tak místo ohlednutí se dívám dopředu, do let, která teprve přijdou, na ty, kteří se u zase jiného stolu budou scházet, ale sebe tam nehledám. Protože i já se budu ztrácet a ozvou se jiné dětské hlasy. Bůhví, co si v tu chvíli sváteční budou všichni povídat, zda sepnou ruce nebo se nadechnou k písni. Třeba se jen tak budou držet a lidské teplo jedné rukou se přelije do druhé a možná, že někdo bude chybět, ale ta chvíle to všechno urovná. A nikdo nebude sám, protože ten stisk půjde dům od domu. Věřte mi, přátele moji, určitě tomu tak bude.“

Vůjtkova knížka "I havrani cukrují" je podle mne čtením, k němuž se vnímavý čtenář bude vracet také kvůli naznačené laskavosti autora, jeho víře v možnost smíření a vzájemného pochopení mezi lidmi, i pro jeho obdiv k zvířectvu a květeně, s nimiž je třeba koexistovat v čapkovsky laděné harmonii. A k ní patří, když člověka při procházce parkem "pokropí" tisícihlavá letka havranů, kteří se pravidelně srocují nad Ostravou, městem, jemuž svou poslední knížkou vzdal Karel Vůjtek rovněž hold.

Eva Kotarbová

Fotografie z archivu Karla Vůjtky

Knihu vydalo v roce 2012 Studio K v Ostravě, obálku a grafickou úpravu s použitím fotografií Karla Vůjtky navrhla Štěpánka Bělovská, doslov napsal spisovatel Miroslav Stoniš. Vyšla s podporou statutárního města Ostravy, městského obvodu Radvanice a Bartovice. Knihu lze zakoupit v ostravských knihkupectvích Artforum a Academia.

Další knihy autora: Výběr milostné poezie básnických sbírek Řetízový kolotoč, Takové noci takové dny, Báseň pro soprán, verše pro děti - Náš kopec má kytku za kloboukem, lyrickoepická skladba Skřivánek, milostná poezie Bereš mi rty, Sonáta pro dvě ruce a hlas aneb Ivana Měrky životaběh.

Procházka za sochou, pokračování ze str. 1

Socha je vztyčena v běhu-letu nad přísně řezanou kašnou z černé žuly, voda se vztahuje k příběhu antického letce. Včlenila se do řady projektů, které měly zvýraznit Prokešovo náměstí sochou. Za první republiky ji předcházela mnoho let trvající a nakonec nezaplněný plán a soutěž na pomník TGM; koncem 60. let minulého století navrhoval sochař Jiří Kubiček odvážnou kompozici postav tribunů přímo na schodiště k vestibulu radnice. Teprve Ikaros na náměstí „přistál“ a myslím, že nejen občané Moravské Ostravy mohou být pyšní na jedinečné dílo předního českého sochaře, který kromě jiného spojil Ikara i s duchovní tradicí braunovské větve radikálního barokního sochařství.

2. Z prostranství před radnicí projdeme průchodem - nebo obejdeme radniční budovu Horovou ulicí a dostaneme se do Komenského sadů. Dále budeme směřovat v linii Ostravice, ale hned za vstupem na kameneckou lávku nesmíme minout bustu **Jana Ámose Komenského**.

Jde o ideální bronzovou podobiznu od ostravského sochaře Vladislava Gajdy (1925 - 2010), osazenou na vysokém pískovcem obloženém soklu. Vznikla na základě vítězství v soutěži, kterou vypsal město v roce 1958, a zpracována byla následujícího roku. Vůbec Gajdova žejň Komenského pomníků byla v té době čtenější: vytvořil ještě další varianty v kameni pro Ostravu-Porubu, Ostravu-Jih a Nový Jičín. Jde o precizní kovolijskou práci a doklad toho, že jmenovaný sochař, takto žák Jana Laudy (připomeňme jeho reliéf Stvoření uhlí, jež jsme pozorovali minule), se dokázal vyjadřovat ve všech sochařských materiálech i disciplínách oboru. Busta vznikla krátce poté, co se umělec velmi dobře na počátku své profesionální dráhy uvedl spolu se svým soupeřem Jiřím Myszkem monumentální výzdobou na rohovém domě u porubského rondelu.

Konrád Babraj:
Sousoší z Pomníku osvobození

3. Od téměř komorní práce obklopené parkovou zelení se dostaneme k sochařsky i povahově odlišnému dílu. Jde o monument **Památník hrdinů** (jindy **Památník osvobození** nebo **Pomník Rudé armády**), který vznikl krátce po osvobození, v roce 1947. Vznikl jako výraz oslavy, piety i symboliky spojením architektury a dvou základních sochařských částí. Pomník - památník funguje také jako mauzoleum, neboť jsou v něm pochováni jak sovětské vojáky, tak čeští tankisté a civilisté.

Tento fakt pak určuje i následnou sochařskou výzdobu: před vrcholným pylonem-obeliskem (to je útvar mířící k nebi a sám o sobě symbolický) stojí nakročení **Dělník a Rudoarmějec**, pevně spojení v objetí. Monumentální tříapůlmetrové figurální sousoší vytvořil a do architektury mauzolea zasadil sochař Konrád Babraj (1921 - 1991). Byl to jeho velký úspěch, který pak pro tehdy ani ne třicetiletého umělce znamenal další zakázky podobného charakteru. Stopu paměti představují dva reliéfy na úzkých, po stranách rozevřených křídlech. Rozvíjejí se na nich v pásech přes tři a půl metru dlouhých motivy boje, obrany a oběti i česko-ruské nápisy. Jejich autorem je ostravský sochař Karel Vávra (1914 - 1982) a je třeba říci, že představují jeho vrcholné dílo, které můžeme srovnávat třeba s obsahově příbuznými reliéfy od Karla Dvořáka v pražském Památníku osvobození na Vítkově.

4. V letech 1967 a 1969 vypadaly Komenského sady, pokud jde o sochařská díla, úplně jinak. Ve dvou ročnících Mezinárodního symposia prostorových forem tam byla osazena řada soch a prostorových objektů z kovu, které měly založit sochařský park, a v dalších ročnících se měl tento soubor rozrůstat. Možná bude příležitost ještě o této části sochařské historie Ostravy mluvit.

Procházky za sochou připravuje
Marie Šťastná

Karel Vávra: reliéf z Pomníku Osvobození, detail

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

5. října 1997 bylo ostravsko-opavským biskupem slavnostně vysvěceno regionální studio křesťanského rádia Proglas v prostorách nadace Telepace na Kostelní ulici. Vysílání bylo zahájeno v lednu 1998. Rádio Proglas je křesťanská rozhlasová stanice, která začala vysílat na podzim roku 1995 jedním malým vysílačem na Svatém Hostýně. V současné době její signál šíří 15 vysílačů a pokrývá asi třetinu území republiky. Rádio sídlí v Brně v budově Biskupského gymnázia a dále má šest regionálních studií.

14. října 1702 začala stavba sloupu s pozlacenou sochou P. Marie na náměstí v Moravské Ostravě. V roce 1773 a 1828 byla socha opravena, očištěna a znovu pozlacená. V roce 1960 byla i s podstavcem, obecně nazývaná "morový sloup", rozebrána a z náměstí odstraněna. Restaurovaný mariánský sloup byl znovu slavnostně odhalen 24. října 1992.

16. října 1912 byl v Mariánských Horách na nároží dnešního Mariánského náměstí a Čelakovského ulice otevřen dvoupatrový hotel Belvedere „jakého dosud v Mariánských Horách není, jelikož stávající tam hotely pouze tento název nesou...“ Aby si získal co nejvíce příznivců, uspořádal majitel hotelu V. Chobot k jeho otevření koncert městské kapely, vstup byl samozřejmě volný. Hosté si zde mohli dát oběd nebo večeři ve velké restauraci dlouhé téměř 17 metrů, jež zabírala celou část přízemí s okny do dnešní Čelakovského ulice. Mezi restaurací a vestibulem, kterým se vcházelo do hotelu, byla zřízena menší kavárna. Kdo si chtěl jen posedět u piva, měl k dispozici nálevnu, přístupnou z náměstí. Pro ubytování hostů sloužilo sedm pokojů ve druhém patře.

Hotel Belvedere v Mariánských Horách před r. 1918

17. října 1997 se v pokutovém území fotbalového hřiště FC Baník Ostrava na Bazalech objevil asi metrový otvor, k jehož zasypání bylo potřeba více než 100 kubiků betonové směsi. Trhlina vznikla nad protiletadlovým krytem vybudovaným za 2. světové války. Původně se geologové domnívali, že se jedná o propad do staré důlní štolky.

19. října 1912 se v Ostravě narodil doc. MUDr. Jiří Velemínský (zemřel 26. října 1991 v Ostravě). Svou kariéru lékaře - internisty zahájil v roce 1936 v závodní nemocnici v Ostravě-Vítkovicích. V říjnu 1939 byl pro svůj židovský původ propuštěn a v září 1943 zatčen pro odbojovou činnost. Prošel několika koncentračními tábory. Po osvobození se vrátil do vítkovické nemocnice, od roku 1956 vykonával funkci okresního a od roku 1963 krajského internisty. Jeho vědecká a pedagogická činnost byla přerušena, když byl v roce 1970

nucen pro své politické postoje odejít ze své funkce krajského internisty, primáře, ale pak i z krajské nemocnice vůbec. V profesní kariéře pokračoval v Lubochni na Slovensku.

26. října 1997 - 43. protiletadlový raketový pluk z Hranečnicku obdržel od primátora Evžena Tošenovského prapor města se stuhou s čestným názvem Ostravský. Stalo se tak během slavnostní vojenské přísahy nováčků na Masarykově náměstí. K 1. lednu 2000 byla tato vojenská jednotka zrušena.

5. listopadu 1947 vyšetřovací komise parlamentu zakončila šetření případů násilné smrti v internačním táboře Němců, který byl umístěn v prostoru bývalé zasilatelské firmy Hanke v Moravské Ostravě na Nádražní ulici (naproti Dolu Jindřich). Byly zde prováděny hromadné popravy a vězňů byli nelítostně mučeni. Dobová atmosféra však nahrávala tomu, aby se tyto případy vůbec nedostaly před soud.

13. listopadu 1997 obří konvice o obsahu 500 l. plná horkého čaje na Masarykově náměstí upozorňovala kolemjdoucí na zahájení pěti výstav v Paláci kultury a sportu Vítkovice (dnes ČEZ Aréna), na níž bylo možno shlédnout nábytek pro domácnost i kanceláře, bytové doplňky, stavební materiály aj.

18. listopadu 1917 uveřejnil Ostravský deník redakční článek k 80. narozeninám hraběte Jana Nepomuka Wilczka, horního podnikatele ve Slezské Ostravě. Jeho autor se po právu vyjadřoval velmi kriticky: „Ty jsi na Polské Ostravě cizincem, který obec pustoší a ničí. Podívej se na rozvrácené ulice, na zničené cesty, na potrhání domy, na zničený vodovod, na rozbitý kostel, podívej se v obecním rozpočtu na výši přírůžek, jež vznikla starostí o děti a ženy Tvých haviřů, péči o zchudlé a sestárlé Tvoje robotníky... Z této české obce jsi živ, z krve a potu českých haviřů hromadiš svoje bohatství a stavíš své podivuhodné zámky...“

23. listopadu 1962 vysílalo studio čs. televize v Ostravě první díl seriálu Lovy beze zbraní, nejdelší seriál v historii čs. televizních programů. Televizní diváci jej mohli sledovat zpravidla jednou za čtvrt roku po dobu neuvěřitelných dvaceti let. Lovy beze zbraní se staly úspěšnými hlavně díky jednoduché umělecké formě a díky vyprávění zajímavých osobností.

7. prosince 1912 byla na rohu dnešní Jeremenkovy a Mírové ulice otevřena jediná kavárna ve Vítkovicích s příznačným názvem Industrial. Byla elegantní a navštěvovaly ji převážně zámožnější vrstvy obyvatel. Dům poškozený bombardováním byl jako německý majetek zkonfiskován a kavárna v dubnu 1946 zanikla.

Kavárna Industrial ve Vítkovicích po r. 1927

19. prosince 1912 se v Martinově (nyní část Ostravy) narodil literární a divadelní vědec, univerzitní prof. na Masarykově univerzitě v Brně Artur Závodský (zemřel 2. května 1982 v Brně). Jako literární vědec se věnoval Petru Bezručovi, měl však vztah i k dalším autorům Slezska a Ostravska. Rozsáhlá byla jeho činnost novinářská, ediční a popularizační.

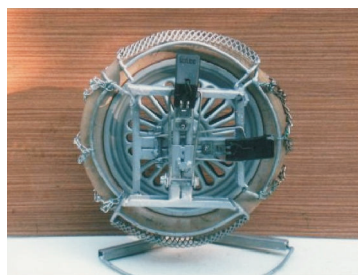
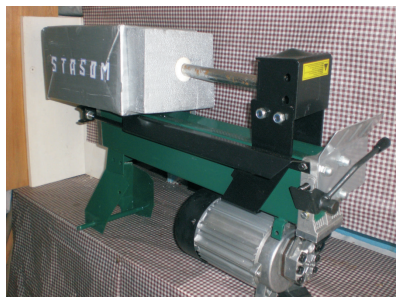
PhDr. Antonín Barcuch

Aktivní senioři - zlepšovatelé

Přinášíme nahlédnutí do **klubu zlepšovatelů - seniorů z Vítkovic a. s.** v Ostravě, jehož členy jsou bývalí technici podniku z vývojových a výzkumných oddělení. Tito lidé nechtějí ztratit kontakt se svým dřívějším povoláním a stále se zabývají řešením různých problémů v podnicích. Klub zlepšovatelů - seniorů působí při společnosti Vítkovice již řadu let a je také členem Koordinačního centra seniorů Ostrava. V současné době je těžištěm rozvoje mnoha podniků výstavba nových investičních celků a drobná vylepšení jsou převážně realizována v rámci služebních povinností.

"Některá naše zlepšení jsou jednoúčelová jako např. nedávno patentovaný protijiskrový povlak ANTIAL, uplatněný nejen u nás, ale i v Německu, Číně a jiných zemích. Dále to je nalepování okujů na válce, nebo kontinuální kalení ozubených kol" říká **vedoucí kroužku Ing. Bula**. "Řešíme ale také průřezové problémy, jako je zhutňování třísek od CNC strojů, což by mohlo zajímat některé strojírenské společnosti. Podstatnou předností je stlačení třísek v poměru 1:20, kontinuální průběh, malé rozměry a pohon pouze jedním motorem. Lisování již bylo odzkoušeno a je připraven i model pohonu. Zvlášť zajímavé je řešení náhrad sněhových řetězů účinnějšími přípravky pro zimní provoz automobilů, kde jsou zhotoveny již základní prototypy a nově se k nim připojuje i požadavek na podobné řešení pro invalidní vozíky", pokračuje ve vysvětlování Ing. Bula.

Jeden z mnoha nápadů - zajímavé řešení náhrad sněhových řetězů

Tyto i další nápady by po aplikaci na konkrétní podmínky mohly dobře sloužit, ale být také vhodnou výrobní náplní a zaměstnat i řadu osob, které jsou dnes bez práce.

Z obecných řešení dále zlepšovatelé předložili návrh na vybudování autokempu na trase BALT - JADRAN, na dálnici D 47 a v pestré nabídce je i řada nápadů s povrchovými úpravami mletím elektroodpadu a jiných.

Členové klubu zlepšovatelů - seniorů mají i pro nastávající rok 2013 řadu plánů. Vyzývají další seniory - zlepšovatele a vynálezce z Ostravy a okolí, aby se do činnosti klubu také zapojili.

Schůzky se konají každou druhou středu v měsíci - v době od 9:00 hod. v klubovně odborové centrály v Ostravě - Vítkovicích na Ruské ulici a trvají asi dvě hodiny. Vedoucí klubu i další členové vás rádi přijmou do kolektivu a těší se na vaše aktivní zapojení. (hol)

Pozvánka do klubu

Do kvalitní klubové činnosti patří i pohyb, vzdělávání a poznávání. Máte dlouhou chvíli? Chybí vám společnost anebo se chcete jen tak projít a udělat trochu zdravého pohybu? Pak jste srdečně zváni do **Klubu seniorů Společnosti senior v Moravské Ostravě**. Jednou zajímavou podzimní vycházkou byla také návštěva areálu Dolní oblast Vítkovice.

Dolní oblast Vítkovice - je jedinečný industriální areál z 1. pol. 19. století. Jednotlivé významné technické objekty a zařízení byly vzhledem ke své výjimečnosti prohlášeny roku 2002 za národní kulturní památku. V těchto místech stávala původní pudlovací pec z roku 1828, založená arcibiskupem Rudolfem, prvního druhu v celé rakouské monarchii. Součástí areálu je i důl Hlubina z roku 1843. Obří plynojem na vysokopecní plyn se změnil podle návrhu předního českého architekta Josefa Plesketa na multifunkční sál GONG.

Více na www.dolnioblastvitkovice.cz

Členky klubu na prohlídce areálu Dolní Vítkovice

Dojmy z této vycházky areálem byly veliké a členkám klubu seniorů jsme položili dvě otázky:

Proč jste se rozhodla navštívit areál?

Jak na vás zapůsobila prohlídka?

Coufalová Lidmila: Jsem zvědavá ženská. Jezdím prohlížet památky po Evropě, ale památku, která je zřejmě v Evropě ojedinělá, jsem ještě ve vlastním městě neviděla. Prostředí je zvláštní, působivé. Mám obdiv k lidem, kteří se o záchranu památky zasloužili a stále na záchraně pracují. Úchvatný je pohled na Ostravu z vysoké pece. Ostatním návštěvu doporučuji - nazujte pohodlné boty a jděte na to.

Stohrová Jana: Chtěla jsem se podívat, kde pracoval můj otec a také vidět vysokou pec, kde se tavila ocel nejen pro naši republiku. Zajímají mne všechny staré i nové stavby a činnosti, které zviditelňují naše město.

Kozinová Milada: Prohlídka areálu byl dobrý nápad a byl to nevšední zážitek. Výklad průvodkyně byl poutavý. Fandím ožívání minulosti města. Revitalizace těžkého průmyslu umožní hlavně mladým lidem seznámit se s prací svých předků a při tom památky budou využity v řadě akcí, zejména v kultuře a školství. Všem prohlídku doporučuji, dozví se při ní mnoho zajímavého.

Klub seniorů Společnosti senior sídlí v Moravské Ostravě v ulici Na Jízdárně 18. Inf. o činnosti na telefonech: 724 276 672, 728 466 105
E-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Kulturní centrum Poruba

p.o., Opavská 1118

Skryté senzace

Největší záhady a fascinující tajemství našeho světa poodkryje ve své přednášce ostravský spisovatel a scénárista, Arnošt Vašíček. Na pořad jste zváni **11. prosince v 10:00 hod.** do Domu s pečovatelskou službou na ulici Průběžné v Ostravě - Porubě. Senioři mají vstup zdarma. Akce probíhá za finanční podpory statutárního města Ostravy.

Andělské světlo

Divákům se nabízí další příležitost k setkání s malířkou energetických obrazů andělů a víl, Ing. Zorou Moulišovou. Pohodové a oblíbené vyprávění o léčivých andělských energiích si nenechte ujít **12. prosince v 18:00 hod.** v přednáškovém sále Domu kultury Poklad na ulici Matěje Kopeckého v Ostravě - Porubě. Vstupné je 60 Kč.

Daniel Hůlka & Lubomír Brabec

21. prosince v 19:00 hod. - Kostel sv.

Cyryla a Metoděje v O. - Pustkovci
Jedinečný vánoční koncert, na kterém vystoupí i Dětský pěvecký sbor Muzika Základní školy J. Valčíka. V podání známých interpretů a dětského sboru zazní skladby Dvořáka, Mozarta, Schuberta a dalších skladatelů.

Výstavní síň

Sokolská tř. 26, Moravská Ostrava

Otevřeno: pondělí-pátek 8:00 -17:00 h.
Vstupné: dospělí 20 Kč.; senioři 10 Kč.

ZBYŠEK SION

22. listopadu 2012 - 4. ledna 2013

Akademický malíř a pedagog Akademie výtvarných umění se narodil 12. dubna 1938 ve východočeské Poličce. Absolvoval Školu uměleckých řemesel v Brně (1953-1957) a Akademii výtvarných umění v Praze (1958-1964, Karel Souček). Žije a pracuje v Praze.

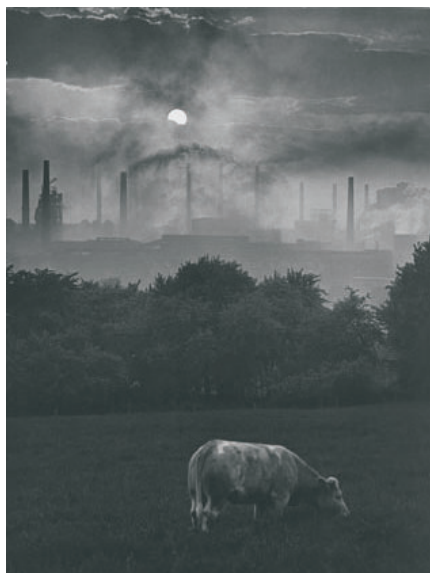
Výtvarné centrum Chagall

Repinova 16, Ostrava

Ostrava, Autorská galerie české fotografie

KRAJINA ČESKÝCH FOTOGRAFŮ

6. 9. - 31. 12. 2012

Kolekce fotografií ze sbírek Výtvarného centra Chagall s tematikou krajiny.

Brušperk, Galerie Výtvarného centra Chagall

LUDEK KONEČNÝ

8. 11. - 31. 12. 2012

Autor, profesí stavební inženýr, rád malování ke svým zálibám. Olejem začal malovat v rámci výtvarných kurzů ve Středisku pro rozvoj umění Viridian v Ostravě, kde také proběhly jeho první výstavy. Náměty jeho obrazů jsou převážně přírodní motivy, ale i části městských uliček, střeš apod.

Kostel sv. Václava v Ostravě

Pavel Helebrand Jesličky sv. Františka

18. 2. a 19. 12. 2012 v 18:00 hodin
26. 12. 2012 ve 14:00 hodin

Vánoční hra **Jesličky svatého Františka** se stala tradiční součástí ostravských Vánoc. Letos ji diváci zhlédnou již po osmé. V inscenaci účinkují děti i dospělí a je určena obecenstvu od pěti až do sta let. Vánoční hra se zpěvy skladatele **Pavla Helebranda** je inspirována příběhy a událostmi ze života sv. Františka z Assisi.

Tento světec (1182-1226) se proslavil láskou ke všem živým tvorům, pokorou a životem v dobrovolné chudobě. Aby lidem přiblížil noc Božího narození, postavil František v italském Grecciu první jesličky. Tak se stal zakladatelem oblíbené tradice, jež se udržuje až do našich dnů - postavit vlastní betlém v kostele, na náměstí nebo doma pod vánočním stromkem.

Cena vstupenky na představení pro veřejnost je 160 Kč, poloviční 80 Kč
Více na www.vazna-hudba.cz

Vítr foukal tak akorát, loď plula a hvězdy svítily nejkrásněji, jak mohly Mořský vlk z Ostravy

La Grace - Půvabná. Tak se jmenovala loď prvního skutečného českého námořníka Augusta Heřmana, který s ní plul na svých obchodních i objevných cestách kolem Evropy, Ameriky, po ostrovech Karibského moře i přes Atlantický oceán. V půlce 17. stol. patřila La Grace (vedle lodí anglických, španělských a portugalských korzárů) k nejslavnějším.

Mimo jiné vyplouvala do Karibiku, kde s guvernérovým povolením přepadala nepřátelské koráby.

Koncem roku 2010 pak parta nadšenců v čele s námořním kapitánem Josefem Dvorským, dokončila stavbu kopie lodi La Grace, se záměrem plavit se světovými oceány pod českou a nizozemskou vlajkou.

„Loď se začala stavět na konci roku 2008 v profesionální loděnici v Egyptě. Slavnostně byla spuštěna na vodu 5. prosince 2010. A proč právě v Egyptě? Především proto, že všechny lodě se zde stále staví tradičním způsobem,“ říká ostravský rodák **Josef Oškera**, který se námořním plavbám upsal už od svých dvaceti let.

„Pro zajímavost, dřevo na stěžně se tam vezlo z Válašského Meziříčí a na pracích se vystřídala stovka Čechů s tím, že za den práce pak mohl každý strávit den na lodi.“

Přestože je La Grace věrnou kopií lodi ze sedmnáctého století, musí splňovat i požadavky dnešní doby, takže je vybavena motorem, GPS a dalšími technickými „záranky“. Její profesionální posádka tvoří kapitán, botsman, strojník a kuchař, přičemž k ruce jsou jim kadeti - lidé bez zkušeností námořníků, kteří chtějí zažít plavbu na historické lodi takřka na vlastní kůži. Zajišťují kormidlování, strážní službu na přídi, úpravu nastavení plachet, drobné každodenní opravy a podobně. Cestujících, pro něž jsou připraveny hry na piráty a hledání pokladů, se na loď vejde až třicet, od mladých po seniory.

SOUZNĚNÍ 2012 (14. ročník)

Mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel. 13. - 16. prosince 2012 - Václavovice, Frýdek-Místek, Kozlovice, Ostrava.

Letošní ročník nabídne multižánrové koncerty a vystoupení uměleckých souborů v zajímavých prostorách (kostely, koncertní sály, venkovní prostranství atd.), ale také poutavé doprovodné výstavy, ukázky uměleckých řemesel, filmovou projekci a chybět nebude ani slavnostní mše svatá.

Zahájení festivalu proběhne 13. prosince v kostele sv. Václava ve Václavovicích. www.souzneni-festival.cz

▲ Pana Josefa Oškery se ptáme: Jak je to s „populární“ mořskou nemocí?

„Obecně se dá říci, že jedno procento lidí ji vůbec nezažije a oproti tomu procento lidí ji naprosto nesnáší. Ostatní si nejpozději za den zvyknou s tím, že paradoxně nejhorší není nějaké vlnobití, ale tzv. měkké houpání na moři bez větru. Jinak je nutno říci, že na moři je každá loď vydána napospas Neptunovi. Voda bez konce je opravdu živá, ale za celou dobu, co se plavbám po mořích věnuji, nikdo z našich posádek o život nepřišel. Ostatně, před každou plavbou se nalévá Neptunovi, aby posádku opatroval a bezpečně dovezl do přístavu, což zatím vždy splnil.“

Stál jste někdy na kapitánském můstku?

„Poprvé ve svých dvaadvaceti letech. Ke zkoušce musíte nastudovat spoustu věcí, jako je navigace, zdravotní předpisy k zabránění srážek, manévrování s plachtami a podobně. Ve zkušební komisi jsem měl i Richarda Konkolského a řekl bych, že zkouška byla horší než maturita... Ale dodnes trávím všechny dovolené na moři.“

Proč vlastně?

„Dobrá otázka. S kamarádem jsme si ji také položili jednou večer na palubě lodi. Proč to děláme? Žažíváme zimu, mokro, někdy i hlad, houpe to... A odpověď zněla: pro adrenalin. A vítr foukal tak akorát, loď plula a hvězdy svítily nejkrásněji, jak mohly... Takže i pro to.“

Jiří Muladi

P.S. Na konci letošního října sdělovací prostředky přinesly smutnou zprávu o tom, že za silného větru a přibližně metrových vln La Grace ve španělské Marbellě ztroskotala: splula z kotvy a jižní vítr ji zahnal na mělčinu u pláže El Cable. Posádka lodi se zachránila sama. Z Čech do Andalusie okamžitě vyrazil záchraný tým.

Následně se v Čechách zvedla ohromná solidarita na záchranu La Grace. Od té doby se intenzivně pracuje na její záchraně. „Děkuji všem, co ji pomohli zachránit tím, že mi poslali stovky sms, emailů i zpráv na facebook a v neposlední řadě i těm, co v téhle těžké době neváhali a přispěli a stále přispívají na konto Zachraňte La Grace“ řekl J. Dvorský. Díky tomu se tak pirátská plachetnice pod českou vlajkou bude znovu plavit po oceánech.

Abri-Light

komplexní řada vložek pro lehkou inkontinenci

- ▶ Řeší problém s lehkou inkontinencí – především u žen
- ▶ Nový Odour Systém efektivně odstraňuje zápach
- ▶ Air Plus Systém efektivně chrání pokožku a umožňuje jí dýchat
- ▶ Anatomický tvar zajišťuje maximální bezpečí a diskrétnost
- ▶ Samostatně balené
- ▶ **Unikátní boční bariéry**

ABENA®

Prodyšné

**Plně hrazeno
zdravotními pojišťovnami!**

K dostání v lékárnách
a výdejnách zdravotnických potřeb

www.abena.cz
www.abenashop.cz

veselé dámy to znají...

Poradna v Ostravě pomáhá seniorům

"Poradenské a informační centrum" Diecézní charity ostravsko-opavské (dále pouze poradna) pomáhá lidem, kteří se ocitli v nouzi, nebo řeší problémovou situaci, kterou nejsou schopni zvládnout vlastními silami. Příčinou jejich problémů bývá ztráta potřebných schopností způsobená věkem, nepříznivým zdravotním stavem či krizovou situací, nebo sociálně znevýhodněné prostředí či ohrožení práv a zájmů jinou fyzickou osobou. **Posláním poradny je tyto lidi podpořit tak, aby své těžkosti odstranili nebo alespoň zmírnili.**

„V poslední době se čím dál víc setkáváme s problematikou zadluženosti a se zkušeností s nekalými praktikami společností, které půjčují peníze,“ upozorňuje na alarmující stav vedoucí poradny Kristina Stoszková.

„Většinou bývají příběhy velmi obdobné. Nedávno k nám přišla klientka, která obdržela upomínky za vysoké částky s hrozbou exekuce. Vůbec však nevěděla, o co se jedná a za co ty upomínky dostala,“ popisuje jeden z příběhů sociální pracovníce Anna Kolajová.

Společnými silami s pomocí sociálních pracovníků poradny zjistily, že klientka před nějakým časem zareagovala na inzerát, který viděla na autobusové zastávce: „banky vám nepůjčí, my ano.“ Protože věděla, že její syn o půjčce uvažoval a banka mu ji neposkytla, rozhodla se telefonní kontakt využít a zjistit bližší informace, které by pak zprostředkovala synovi.

Po kontaktování příslušného telefonního čísla jí bylo sděleno, že syn splňuje veškeré předpoklady a půjčka mu bude poskytnuta, klientka byla tedy odkázána na jiné telefonní číslo, kde měla splátku pro syna vyjednat. Každý hovor trval nejméně 30 minut, během hovoru musela klientka neustále vyčkávat na spojení s konkrétní osobou. Nakonec jí bylo sděleno, že platbu neobdrží a musí se informovat u jiné společnosti, "co udělat", aby půjčku dostala.

Klientka měla za to, že je nezdařilý pokus o získání půjčky uzavřen a po nepříjemné zkušenosti se již na žádnou společnost neobrátila. Po několika měsících obdržela upomínku od telefonní společnosti za vysoké platby hovorného,

a protože si nebyla vědoma žádného dluhu ani přestoupení, domnívala se, že se jedná o omyl a na výzvu nereagovala. Brzy na to obdržela platební rozkaz, obrátila se proto na soud, ten jí poskytl kontakt na Poradenské a informační centrum.

Eva Kolářová z poradny popisuje happy end tohoto případu: *„Protože se na nás klientka obrátila včas, bylo možné dodržet 15denní lhůtu a podat odpor, čímž se platební rozkaz zrušil a došlo k novému projednání klientčina předvolání k soudu, aby věc objasnila. Pomocí důkazů se nám podařilo nesolidní zprostředkovatelskou společnost napadnout a zprostit tak klientku nezaviněných dluhů, které se týkaly plateb za telefon.“*

Pro informaci - jednalo se o číslo začínající předvolbou 900..., (což bývá u tohoto typu nesolidních společností časté), v tomto případě klientka spor vyhrála, a povinná společnost musela hradit rovněž soudní náklady.

„S obdobnými kauzami se v poslední době setkáváme čím dál častěji. Zásadní roli zde hraje čas. Mnohdy si klienti totiž neuvědomují nebezpečí situace a upomínky zahodí či založí. Čím dříve se však začne situace řešit, tím je pravděpodobnost našeho úspěchu vyšší,“ upozorňuje na důležitý fakt Kristina Stoszková.

Problémy, s nimiž senioři poradnu navštěvují, se týkají nejčastěji dluhové problematiky, majetkoprávních záležitostí, podání žádosti do pobytové služby nebo zájmových a volnočasových/dobrovolnických aktivit. Poradenství je poskytováno anonymně, bezplatně, diskrétně a nestranně. Sociální pracovníci mohou klientům zprostředkovat bezplatnou konzultaci s externím právníkem, psychologem nebo duchovním.

Pomoc probíhá formou osobní konzultace, tel. rozhovorů nebo emailové pošty (E-mail: poradna.dchoo@caritas.cz). Poradna je snadno dostupná vzhledem ke svému umístění v centru Ostravy (v blízkosti katedrály - ul. Puchmajerova 10) a přístup je bezbariérový. Poradnu lze kontaktovat také pomocí bezplatné telefonické linky na č. 800 400 214.

KONZULTAČNÍ HODINY

Pondělí	9:00 - 12:00	13:00 - 16:00
Úterý	9:00 - 12:00	13:00 - 16:00*
Středa	9:00 - 12:00	13:00 - 18:00
Čtvrtek	9:00 - 12:00*	

Pátek jen terénní služba 8 - 12 hod.

* pro objednané

O domácím násilí, páchaném na seniorech

Nadávky, facky, údery pěstí, modřiny, krev a hlavně nekonečný strach...

O domácím násilí se oběti mnohdy zdráhají hovořit. Proč? Jedním z nejčastějších důvodů je skutečnost, že se odehrává v soukromí rodiny, tzv. za zavřenými dveřmi. K tomu přispívá i neschopnost bránit se, stejně jako nízká citlivost společnosti k diskriminačnímu chování vůči starší generaci.

Odborně se tématem „Domácí násilí páchané na seniorech“ zabývala konference, kterou na výstavišti Černá louka uspořádalo Městské ředitelství Policie ČR Ostrava.

„Nechci vysvětlovat nezáživné pojmy a obecné fráze,“ uvedla **nprap. Mgr. Olga Bogdanová**, která se problematice domácího násilí podrobněji věnuje už od roku 2001. „Raději ve zkratce popíšu dva případy z praxe. Názorně totiž demonstrují, že když tolerujete násilí dlouhodobě bez jakékoli reakce, náprava vztahů v rodině se nemusí podařit...

Nprap. Mgr. Olga Bogdanová na konferenci

První případ začal zoufalým telefonickým oznámením seniorky, která měla strach, že jí ublíží její dospělý syn. Ovšem, když na místo přijela policejní hlídka, seniorka se uklidnila a už neměla ochotu sdělovat své trápení. Styděla se říci, že ji dlouhodobě terorizuje její jediný syn, s nímž bydlí v domě. Až při druhém fyzickém napadení pochopila, že situaci sama nezvládne a přijala nabídnutou pomocnou ruku policistů.

Přestože nebyly zahájeny úkony v trestním řízení pro žádný trestný čin, policisté využili možnosti vykázat násilnou osobu na dobu deseti dnů z místa společného bydliště. Policisté vyhodnotili nebezpečí pro starou paní, neboť její syn byl evidentně alkoholik, který byl častým zákazníkem na protialkoholní záchytné stanici a hladinu alkoholu doplňoval téměř permanentně. Svoji matku opakovaně fyzicky napadal, třebaže ji nezpůsobil žádná vážná zranění, ale podle znaků v bytě seniorky hrozilo, že útoky se mohou stupňovat a mít vážnější následky. Jednostranné násilí trvalo déle než rok. Stará paní svého syna omlouvala, věřila, že to z něj dělá alkohol, že on by jí vážně neublížil. Vysvětlovala, jak její syn měl nehodu, kvůli které mu vzali řidičák, a on se potom už nemohl věnovat svému podnikání, proto začal pít... Aby byla ohrožená paní v bezpečí, byl její násilný syn vykázan a měl se o sebe následujících deset dnů starat sám. Přitom vykázaní neznamená trest a zápis do rejstříku trestů, je to čas, který každý získá pro sebe a může se sám rozhodnout, jak bude žít dál.

Pro případnou pomoc se lze obrátit na pracovníky intervenčního centra, kteří poradí v oblastech, jež nepřísluší policii. V tomto příběhu se ovšem dospělý syn o sebe nedokázal postarat ani čtyři dny. Tajně a nepozorovaně se do domu vracel a žádal svou matku, aby ho neprozradila. A matka jeho tajné přespávání v domě skutečně kryla. Ovšem až do chvíle, kdy nevyhověla jeho finančním nárokům a on na ni zaútočil nožem. Naštěstí sousedé její křik zaslechli a policisté byli na místě do minuty od oznámení, protože adrese věnovali opravdu zvýšenou pozornost. Seniorka skončila v nemocnici s bodnořeznou ranou a její syn ve vězení, na tři roky.

Dodnes se stará paní trápí výčitkami, kde udělala chybu. Já na to ale říkám, že chyba byla jediná, a sice ta, že nás nepožádala o pomoc daleko dříve, ve chvíli, kdy její syn poprvé použil násilí vůči ní.“

Od ledna 2007 smí policie vykázat lidi, kteří ubližují svým blízkým, na deset dní z jejich bytu či domu. Soud může poté rozhodnutí policie prodloužit. Součástí vykázaní je rovněž zákaz návratu do vymezených prostor. Ve většině případů se díky zásahu policie i intervenčního centra specializovaného na problematiku domácího násilí dokáže omezit násilí v rodině a někdy i úplně zastavit - viz druhý případ z praxe.

„Tentokrát k násilí docházelo mezi téměř sedmdesátiletými manželi,“ vysvětluje Olga Bogdanová. „Také zde hrál roli alkoholismus starého pána. Do rodiny policisté vstoupili při prvním vážnějším fyzickém útoku. Ani tehdy se staré paní moc nechtělo svěřovat se svým trápením mladým policistům. Při výslechu na oddělení popsala rodinnou situaci, vyslovila přání, že nechce manžela vyhnat z domu, jen prosí o pomoc, o zastavení násilí. Jednoduchý případ to rozhodně nebyl, ale tentokrát se mohli policisté opřít o širší rodinu, která souhlasila se spoluprací. Dospělé děti dohlédly na bezpečí své maminky a také na to, že otec začal navštěvovat psychiatrii. Maminka si problémy v manželství zase probrala s psychologem. Starému pánovi stačilo vysvětlit, jaká oprávnění má policie a že ho policista může na deset dnů vykázat z rodinného domu. Tato doba může být okresním soudem prodloužena na třicet dnů a trvají-li důvody, může být vykázaní prodlouženo až na jeden rok.

Rok po zákroku manželé oslavili stříbrnou svatbu. Myslím, že starý pán si při pohledu na policejní uniformy uvědomil, že nemůže používat fyzické násilí vůči svojí manželce. Sílu státního aparátu navíc posílila i soudržnost rodiny a jasně určená pravidla, která se dají přeložit asi takto: Dědečku, máme tě všichni moc rádi a nechceme tě ztratit, ale nesmíš ubližovat a musíš se začít léčit... V tomto případě pomohla jen hrozba vykázaním. Stará paní totiž v sobě našla odvalu vyhledat pomoc hned na začátku rozvíjejícího se násilí.“

Velmi záleží na tom, v jaké fázi se ohrožená osoba obrátí na Policii ČR, nebo vyhledá pomoc u jiné organizace, například u Bílého kruhu bezpečí.

Oběti domácího násilí také často hledají podporu na anonymních linkách důvěry. Například na sociální službu krizové pomoci Senior telefon se loni obrátilo 176 uživatelů. Nejvíce byla zastoupena kategorie psychického domácího násilí, dále pak psychického násilí v kombinaci s fyzickým a na třetím místě bylo psychické násilí s ekonomickým násilím.

Sociální služba SENIOR TELEFON: 800 157 157 poskytuje nepřetržitou, bezplatnou telefonickou krizovou pomoc seniorům ke zvládnutí tíšňové situace vlastními silami a k dosažení předkrizové úrovně.

Mýty o domácím násilí versus realita

Domácí násilí se vyskytuje pouze v sociálně slabších vrstvách.

Pravda: Domácí násilí se týká všech lidí bez ohledu na jejich sociální postavení, vzdělání, rasu a náboženství.

Příčinou domácího násilí je alkoholismus partnera.

Pravda: Alkoholismus není příčina a ani omluva domácího násilí.

Situace nemůže být tak vážná, jinak by násilnou osobu její partner opustil.

Pravda: Násilné osoby svým partnerům vyhrožují, že v případě odchodu ublíží jejich dětem nebo jim. Zůstávají tedy ze strachu, ale nikdy ne proto, že by s násilnou osobou souhlasili.

Domácí násilí je chybou ohrožené osoby, vinu nelze svalovat pouze na stranu osoby násilné.

Pravda: Provokace, ať už skutečná, či smyšlená, opakované násilí neomlouvá. Za násilné chování je vždy plně odpovědná pouze násilná osoba.

Ohroženou osobu i násilnou osobu lze na první pohled rozeznat.

Pravda: Násilí je velmi dobře ukryto za zdmi domova. Násilná osoba se často svému okolí jeví jako osoba sympatická. Ohrožená osoba se za svoji situaci stydí, proto se s ní většinou odmítá komukoliv svěřit.

Domácí násilí je okrajová záležitost, která se vyskytuje jen zřídka.

Pravda: Jedná se o velmi častý negativní jev. Statistiky uvádějí, že domácí násilí zažilo 38% žen.

Rodinná terapie může problémy vyřešit.

Pravda: Terapie může vyřešit partnerské problémy. Násilí však znamená problém vycházející ze strany agresora a ke změně může dojít pouze tehdy, když násilná osoba převeze za své chování plnou odpovědnost.

Domácí násilí jsou spíše hádky, tzv. „italské manželství“.

Pravda: Je nutné odlišit hádku, kdy stojí proti sobě dva jedinci ve stejné pozici a domácí násilí, kde na jedné straně stojí vystrašená ohrožená osoba a proti ní osoba násilná.

Ohrožené osoby domácím násilím mají toto násilí ve vztahu rády.

Pravda: Jedná se o další nejčastější mýtus. Pravdou ale je, že nikdo netouží po soužití, které je stále provázené bitím, ponižováním a psychickým terorem.

Zdroj: Persefona, o.s.

Počteníčko s babičkou

- ojedinělé spojení nemocných dětí a senierek

V **Městské nemocnici Ostrava** začíná v prosinci projekt, který u nás dosud nenajdete. Za nemocnými dětmi budou každý den ve stejnou dobu chodit „babičky“. Jde o seniorky-bývalé učitelky základních a mateřských škol, které dětem zpříjemní pobyt v nemocnici čtením pohádek, příběhů a básniček nebo třeba kreslením či hraním a povídáním. Určitě nepůjde o výuku, ale hlavně o pohodu, laskavost a pohlázení. Proto se také projekt jmenuje "Počteníčko s babičkou".

Za dětmi bude na oddělení docházet po dvojicích celkem čtrnáct senierek. Každá dvojice jiný den. „*Hned jak jsem se o této možnosti dozvěděla, už jsem se hlásila, vždy jsem něco podobného chtěla dělat i v důchodu,*“ vysvětluje Hermína Galašová, která bude dojíždět z Brušperku. Ostatní babičky jsou z Ostravy.

„*Je to super, zase budu užitečná,*“ říká Eva Žáková a doplňuje: „*Celý život jsem byla s dětmi ve škole. Je to radost číst jim, hrát si s nimi, sledovat jejich reakce. Budu šťastná, když se nám v nemocnici podaří, aby třeba jen na chvíli zapoměly na trápení, která mají.*“

Babičky při školení v nemocnici

„*Projekt Počteníčko s babičkou se nám zalíbil okamžitě, protože pomůže potěšit nejen nemocná dětská srdce, ale také srdce žen o dvě generace starších. Posloucháním pohádek si malí pacienti zkrátí nekonečně dlouhou chvíli na nemocničním lůžku a možná se i rychleji uzdraví. Babičkám patří náš dík za to, že chtějí takto smysluplně vyplnit svůj čas a budou se snažit, aby pobyt v nemocnici nebyl pro děti tak stresující,*“ reagovala Elenka Mazurová, tisková mluvčí České průmyslové zdravotní pojišťovny, která projekt finančně podporuje. Pro děti navíc ČPZP chystá drobné dárčky. Měsíčně léčí v lůžkové části dětského oddělení kolem osmdesáti dětí. „*Řada z nich se na babičky určitě bude těšit,*“ předpovídá primář Jaroslav Slaný, který je spoluautorem projektu. „*Dohodli jsme se, že babičky budou za dětmi chodit na hodinu denně, včetně sobot a nedělí. Počteníčko má přitom jasná pravidla, v žádném případě nenaruší léčbu. Má však vysoké předpoklady pro zpříjemnění pobytu dětí v nemocnici. A to je velké plus.*“

Pilotní projekt "Počteníčko s babičkou" potrvá v nemocnici tři měsíce. Jeho další pokračování záleží na tom, jak se seniorky u nemocných dětí osvědčí. V tom případě je docela možné, že se projekt rozšíří. Na jaře příštího roku třeba budou číst babičky pohádky dětem i v dalších nemocnicích.

Ivan Sekanina

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda - odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa, k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete.

Je to vzpomínka jak kdysi právaly naše babičky, maminky, ale i my...

Pračka

Onehdy mi říkala kamarádka: „Bylo na internetu, že když přidáš do prádla pečivový prášek, tzv. PRDOP, vypereš prádlo mnohem běleji než přidáním všelijakých drahých prostředků. Naše babičky měly všechny ty různé vychytávky v malíčku“.

Dala jsem na její slova. Všechno je jednou poprvé a všechno je potřeba vyzkoušet. Plním pomalu buben. Ještě prášek na praní a navíc výše zmíněný prášek do pečiva. Hotovo! Start! Buben se pomalu plní syčící vodou. Drobné bublinky se dychtivě prodírají horou špinavého prádla. Buben se beze spěchu otáčí chvílemi napravo a pak zase nalevo - jakoby přemýšlel, myslím-li to s tím praním doopravdy. Sedím na štokrleti a fascinovaně zírám do bubnu. Vzpomínám na naši první automatickou pračku. Rodiče si tehdy koupili Filcoford, která nám dlouhé roky a bez poruch sloužila. Už tehdy jsme u ní všichni seděli v němém úžasu a tatínek říkal, že to je lepší než televize.

Zabloudím v myšlenkách a vzpomenu si na babičku, která stávala u necek naplněných mydlíčky a na kamenné valše drhla hory špinavého prádla. Mýdlo si vařila sama z různých zbytků starého tuku, kůží, kostí a potaše (uhličitan draselný). Tento zvyk od ní převzala i moje maminka a později i já. Hmota, která tímto procesem vznikla sice nevoněla po fialkách, ale bezpečně vyprala jakoukoliv špínu. V době dešťů se pečlivě schraňovala dešťová voda, která kromě blahodárného vlivu na rostliny v zahrádce, měla vliv i na odmočení špíny z prádla do ní namočeného. Později, když se moji rodiče zmohli, byla zakoupena první elektrická pračka, která svými rozměry zaplnila celou stěnu naší velké prádelny. Měla velký dírkovaný buben, který se naplnil prádlem a přidalo se výše zmíněné mýdlo. Později se do prádelny vloudily značky mýdla Helada a mýdlo s jelenem. Po uzavření bubnu se ještě uzavřel vnější plášť a celé to monstrum se spustilo do chodu. Odstředivku ani máchací zařízení to nemělo.

Praní prádla byla činnost na celý den. Ten den bývala k obědu krupičná kaše či nějaké rychlé jídlo, aby pán domu nebyl ošizen ve svých právech a hospodyně se příliš nezdržovala.

I máchání a ždímání vyžadovalo značnou fyzickou sílu a večer nemohla maminka usnout, jak byla z celodenní námahy unavená. První pračky neměly ani ohřívací zařízení, proto bylo potřeba po celý pracovní proces neustále topit v kamnech a dolévat horkou vodu. Rodinné domky měly zděné kotle na tuhá paliva s kovovou smaltovanou kotlinou, ve kterých se voda poměrně rychle ohřála a dlouho vydržela teplá. Tento kotel máme dodnes, i když už v něm vodu dávno neohříváme. V dobách, když bývala nadúroda švestek jsme v něm vařili povidla.

Další mou nenáviděnou činností v době mého dětství bylo mandlování prádla. Mandl zabíral rovněž skoro celou stěnu ve druhém sklepe. Měl tři válce a kliku. Před válci byla úložná plocha na nožičkách, která se v klidovém období složila před válce. Při otáčení doleva se z druhého válce odmotalo plátno, na které se urovnaly kusy prádla. No a pak jsem musela točit a točit klikou, až maminka řekla „dost“. Byla jsem z toho vždy celá upachtěná a zpocená, protože naplněný mandl kladl pořádný odpor.

Pravdou ale zůstává, že vymandlované prádlo šlo mnohem lépe a rychleji vyžehlit, než nevymandlované. Po smrti mých rodičů byl mandl prvním kusem, který z mé domácnosti putoval do světa.

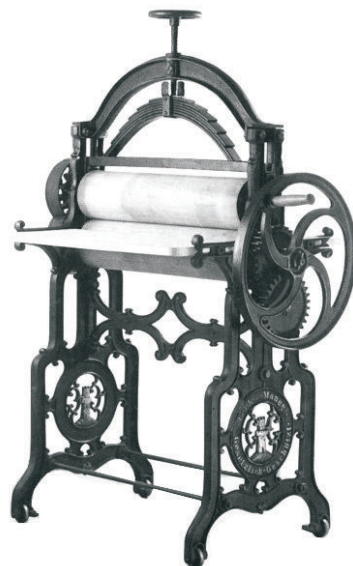
V roce 1968, kdy jsem se vdávala, byly už pračky se ždímačkami, nebo pračka a ždímačka zvlášť. Pračky měly topné tělísko, kterým se dala voda ohřát. V Jeseníkách jsem chodila máchat prádlo do potoka, který protékal před naším domem. Automatické pračky byl pojem naprosto neznámý. Že bych den "velkého prádla" zbožňovala se zrovna říct nedá. Naštěstí se pralo jedenkrát za měsíc. Ke dvěma malým dětem, dvoru plnému zvířat a nespokojeným pantátou nad talířem krupičné kaše mně nikdy nebylo moc do zpěvu.

A to nám po svatbě dva roky trvalo než jsme zprovoznila studnu na dvoře. Do té doby se musela nejprve nanosit voda ze studny přes cestu anebo ji vytáhnout bidlem z potoka. A to bylo nějakých kýblů! O koupání ani nemluvě. Tam se panečku šetřilo vodou. Když šel člověk po desáté se dvěma plnými kýbly, lýtka celá mokrá od šplíchající vody s -10°C v zádech, setsakramensky si rozmyslel, co s nimi udělá, aby zase nemusel pro novou. Ale to jsem odbočila.

S nástupem automatických praček se vše zjednodušilo. Tak mne napadlo, zda si ještě mohu dovolit říct sousedce: „Na nějaké vykecávání s tebou dnes nemám čas. Dnes budu práť prádlo!“

Sedím spokojeně před pračkou, nábožně koukám do jejího nitra a říkám si, že ty naše babičky asi měly pravdu. Ta voda v tom bubnu není zrovna moc průzračná. Po vytažení jsem příjemně překvapená, prádlo je skutečně zářivě čisté.

Irena Atzlerová

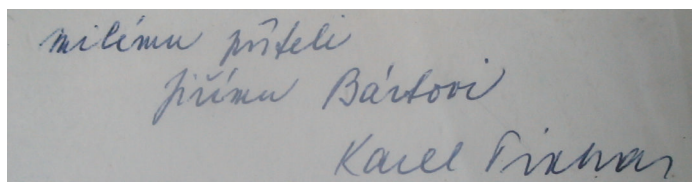

Pozdrav PhDr. Karlu Pinkasovi

Vážený pane doktore, díky SeniorTipu, který se Vám dostal do rukou, mám možnost Vás opět po letech pozdravit a trochu i zavzpomínat na naši krátkou, ale intenzivní spolupráci. Ve svém příspěvku v časopise jste vzpomněl také svůj nečekaný „návrat po 22 letech“ do funkce vedoucího odboru školství Sm KNV. Psal se tehdy porevoluční rok 1990, kdy jsme se na „věžáku“, našem tehdejší sídle seznámili. Znal jste dobře mého tatínka, Lumíra Bártu, dlouholetého učitele muglinovské základky. I proto byla naše spolupráce velice dobrá a bezkonfliktní, byť jsme museli společně řešit bezpočet problémů a stížností, které se v této hektické době na náš odbor ze všech stran hrnuly. Díky Vašemu vysokému morálního kreditu jste dokázal většinu z nich pozitivně a spravedlivě zvládnout. Všichni jsme si připadali spíše jako útvar, hasící časté požáry, než odbor, který metodicky řídí a ekonomicky spravuje školy v našem kraji.

Přesto se Vám podařilo hodně žhavou situaci na školách uklidnit a nikdy nezapomenu na Váš projev k ředitelům všech středních škol a učilišť, který jste pronesl těsně před zahájením nového školního roku 1990/1991. Jeho obsah se mi líbil natolik, že jsem Vás požádal o jeho kopii, kterou jsem si i s Vaším věnováním odnesl na památku.

Mnohé myšlenky, které jste tehdy vyslovil, jsou zvláště v současné době stále aktuálnější. Dovolím si „po 22 letech“ některé z nich ocitovat:

„... Každý z vás si dnes uvědomuje až neskutečný rozdíl mezi právě nastávajícím rokem a všemi předchozími. Začínáme školní rok ve svobodné zemi, probouzející se k demokracii a otvírající se světu... Jsme to my, učitelé, kteří bychom měli být nejenom moudrymi rádci mladých lidí, ale také příkladem v tažení proti marasmu, který nám zůstal po totalitě. Je až zarážející, s kolika případy nevraživosti a vzájemné neúcty mezi členy učitelských sborů se setkáváme, jak nehorázná je leckde nekázeň, která vyúsťuje i v hrubé porušování pracovního řádu... Každý je zahlcen svou vlastní subjektivitou, každý chce mluvit, ale nikdo nikoho neposlouchá. Přejíždáme se dary svobody tam, kde by byla na místě velká kázeň. Jsem přesvědčen, že otázka vztahů mezi lidmi je klíčovým problémem a že z mezilidských vztahů se odvíjí úspěch či zmaření výchovně vzdělávací práce... Velmi si vážím tvořivých nápadů, které navrhuji a uplatňují někteří z vás. Nyní jde o to, abychom vše, co vede k uplatnění tvořivých schopností, vedli vzestupně od přítomnosti k budoucnosti. Měl by to být samozřejmý úkol pro ty, kteří budou v novém uspořádání vést školy s podstatně většími pravomocemi, ale i větší odpovědností. Sami víme, co s námi bezmála 22 let tzv. normalizace udělalo. Budeme se potýkat s lidmi, kterým vyhovuje pouhé opakování zaběhnutých zvyklostí a kteří nemají potřebu rozvíjet vlastní osobnost, natož osobnost jiných lidí, v našem případě našich žáků. Mělo by být ctí každé školy, aby její učitelé dokázali probudit zájem, udržet soustředěnost žáků a rozvinout jejich aktivní účast... Děsím se toho, aby estetickou výchovu nedělali suchopární patroni, kteří by celou věc znehodnotili a žáky znechutili. Dovolují si velmi naléhavě požádat ředitele škol, aby neztratili ze zřetele i tuto stránku a pomohli k tolik potřebnému citovému rozvoji svěřených žáků a celkovému

NAPSALI JSTE NÁM...

oduševnění našich škol. Je pozoruhodné, jak se přivětivá a hřejivá atmosféra v hodinách literární, hudební a výtvarné výchovy přelévá zpravidla do atmosféry celé školy... Už brzy nastane doba, kdy si ředitel bude vybírat učitele na svou školu, nebude mu nikdo shora přidělovat tzv. učitelské síly. Ředitel by si měl vybírat osobnosti, ale poté se o ně vpravdě otcovsky starat při své veliké náročnosti na jejich učitelské působení... Půjďme leckdy po neprobádaných cestách, určitě nás čeká leckdy zklamání, občas se budeme vracet ze slepé uličky, ale vzhledem k době, ve které žijeme, bude naše cesta vzrušivě krásná. Kdosi moudrý prohlásil, že učitel musí zákony, pravidla, poučky aj. přetavit v intenzivní životní pocit. Učitelství má mnoho společného s prací umělce - učitel nejenom něco naléhavého sděluje, ale také probouzí, přesvědčuje, získává a třeba i dojírá. Vždyť každý jedinec je něco víc, než co právě dělá, než co právě umí. A každý žák je vlastně souborem až netušených možností... Děkuji Vám nejenom za pozornost, kterou jste věnovali mému úvodnímu slovu, ale za všechno, co jste vykonali a vykonáte ve prospěch naší nádherné a v minulosti tolik zkoušené země.“

Omlouvám se, že jsem mohl vybrat pouze několik moudrých myšlenek, všechny ostatní by určitě stály také za pozornost. Při svém patnáctiletém ředitelování gymnázia jsem se snažil Vaše upřímně míněné rady přenášet do své praktické řídicí práce a mnohé z nich se mi naplnit podařilo. Některé neduhy, na které jste ve svém projevu upozorňoval, však přetrvávají na našich školách dodnes. Ale s tím již ani Vy, ani já nic nenaděláme...

Přeji Vám, milý pane doktore, co nejméně zdravotních neduhů, které ve stáří zákonitě přicházejí, a také hodně radosti z Vašich dětí, vnoučat i pravnoučatek.

Srdečně Vás zdraví Váš bývalý kolega Jirka Bárta

Všem čtenářům SeniorTipu přejeme krásné prožití vánočních svátků a v roce 2013 mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti.

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Ostrava 1
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276672; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Dům u šraněk, pokračování ze str. 1

Nádobí a jiné kuchyňské předměty, dekorace a další exponáty přinášejí starousedlíci nebo jejich děti a vnuci. Mnoho z nich pochází z rodinného zdroje paní Lenky. Během našeho rozhovoru přibyl do malého muzea šicí stroj Minerva. Nemohla jsem se vynadít na necky a valchu, které kdysi ještě používala moje babička.

Dnešní děti už o nich nemají ani ponětí. Mohla jsem obdivovat staré hodiny, dečky, obrazy, fotografie, knihy... Také jsem se dozvěděla, že některé místnosti Domu u šraněk se stávají místem schůzek vítkovických seniorů. Paní Lenka hovořila rovněž o záměru rozvíjet činnosti Klubu maminek. Uvedla, že v Domě už funguje informační a kronikářské centrum (k prohlédnutí jsou záznamy od roku 1997). Pro zájemce jsou připraveny i komentované prohlídky zajímavých částí Vítkovic. Jsou zatím zdarma a snad budou bezplatné i v budoucnu, což určitě uvítají hlavně starší občané.

Jsou plánovány vernisáže výstav i besední pořad - "Vítkovická štokrta". Během něj se návštěvníci blíže seznámí s významnými osobnostmi, které pocházejí z vítkovické městské části, nebo ji svou činností nějak proslavily. Na Štokrta už "seděli" například někteří členové Mužského pěveckého sboru Vítkovice, jehož působnost je datována od roku 1900.

Program akcí najdete na: <http://ostrava-vitkovice.eu/dum-u-sranek.php>.

Text a foto: Eva Kotarbová

Fotografie:

Dům u šraněk - str. 1

Výtvarnice Lenka Kocierzová - str. 16

Exponáty z mini muzea - str. 1 a 16

Počítače? Internet? To nikdy nepochopím!

Společnost senior organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na počítači. Zapijte se a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy:

Základy práce na PC
Délka kurzu:
10 vyučovacích hodin
(5 týdnů po 2 hod.)
Cena kurzu: 300 Kč

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

Nabídka dalších kurzů

Uživatelské programy:
Word, Excel, Power Point,
Internet a elektronická pošta,
Linux a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:
606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky, na kterých se dozvíte mnoho zajímavého a také se můžete zapojit do spolupráce:

www.seniortip.cz

Cestovní kancelář

MLK-TOURS

LÁZNĚ A TERMÁLY 2013

7DENNÍ AUTOBUSOVÉ ZÁJEZDY VČETNĚ DOPRAVY,
UBYTOVÁNÍ, STRAVY A LÉČEBNÝCH PROCEDUR

Maďarsko - Termály Hévíz od 5.550 Kč/os.	Vysoké Tatry - Vrbav od 4.200 Kč/os.	Oravice - Habovka od 4.900 Kč/os.	Dunajská Streda od 4.600 Kč/os.
Kúpele Dudince od 4.950 Kč/os.	Konstáninovy Lázně od 5.900 Kč/os.	Lázně Poděbrady od 4.700 Kč/os.	Janské Lázně od 5.500 Kč/os.

Pobyty také s vlastní dopravou.

LÉTO U MOŘE 2013

JEDNÁ SE O KOMPLETNÍ CENY AUTOBUSOVÝCH ZÁJEZDŮ!

CHORVATSKO - ostrov Vis od 8.400 Kč/os.	CHORVATSKO - Hvar, Stari Grad od 8.400 Kč/os.	ITÁLIE - KALÁBRIE - SICÍLIE od 10.800 Kč/os.
---	---	--

Zavolejte si o naši nabídku, vše Vám zašleme poštou gratis!

mobil: 777 779 933, telefon: 558 655 649

www.mlk-tours.cz